Analiza trgovinske razmjene Republike Hrvatske s ostalim zemljama članicama EU

Maslarić, Jelena

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:729155

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni studij računovnodstvo

Jelena Maslarić

ANALIZA TRGOVINSKE RAZMJENE REPUBLIKE HRVATSKE S OSTALIM ZEMLJAMA ČLANICAMA EU

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni studij računovodstvo

Jelena Maslarić

ANALIZA TRGOVINSKE RAZMJENE REPUBLIKE HRVATSKE S OSTALIM ZEMLJAMA ČLANICAMA EU

Završni rad

Kolegij: Ekonomika narodnog gospodarstva

JMBAG: 0010220108

E – mail: jelenamaslaric5@gmail.com

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Dražen Ćućić

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Professional study of accounting

Jelena Maslarić

ANALYSIS OF TRADE OF THE REPUBLIC OF CROATIA WITH OTHER EU MEMBER COUNTRIES

Final Paper

Osijek, 2020

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojim izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska.*
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. Izjavljujem da sam autor predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta: Jelena Maslarić

JMBAG: 0010220108

e-mail za kontakt: jelenamaslaric5@gmail.com

Naziv studija: preddiplomski stručni studij računovodstvo

Naslov rada: Analiza trgovinske razmjene Republike Hrvatske s ostalim zemljama članicama EU

Mentor rada: izv.prof.dr.sc Dražen Ćućić

U Osijeku, 28.09. 2020. godine

Potpis Jelena Maslarić

Analiza trgovinske razmjene Republike Hrvatske s ostalim zemljama članicama EU

SAŽETAK

Republika Hrvatska 2013. godine postaje jedna od zemalja članica EU. Samim time svi dosadašnji trgovinski sporazumi zamijenjeni su sporazumima koje propisuje Europska unija.

Republika Hrvatska mala je turistička zemlja, ograničenih resursa zbog čega je trgovinska razmjena s ostalim zemljama članicama EU izuzetno bitna. Kako bi se trgovinska razmjena obavljala na ispravan i prihvatljiv način izuzetno je bitno pratiti aktualne carinske propise, zakone te ostale poslovne isprave u međunarodnoj robnoj trgovini. Republika Hrvatska ima iznimno veliki izvozni potencijal. Neki od potencijala su bogato plodno tlo za uzgoj svih vrsta biljaka i žitarica, uzgoj domaćih životinja, te kvalitetna riba iz Jadranskoga mora.

Do problema dolazi prilikom određivanja cijena proizvoda. Naime, kvalitetni domaći proizvodi imaju veću cijenu nego uvozni proizvodi poput hrane koja dolazi iz drugih zemalja. Unatoč postojećoj gospodarskoj krizi državljani RH odlučuju se za kupnju jeftinijih proizvoda koji nisu izvornog Hrvatskog podrijetla. Tu dolazi do određene neravnoteže gdje više hrane i osnovnih egzistencijalnih potrepština dolazi iz drugih zemalja. Cijene nisu jedini problem neravnoteže uvoza i izvoza. Republika Hrvatska u povijesti broji jako veliki broj tvornica svih sektora i veličina koje su iz raznih razloga i privatizacije trajno zatvorene. Hrvatski proizvodi bili su iznimno poznati u svim dijelovima svijeta, stanovnici su kupovali izvorno i svoje te samim time pridonosili razvitku Republike Hrvatske kao zemlje.

Ključne riječi: Izvoz, uvoz, Republika Hrvatska, resursi

Analysis of trade exchange of the Republic of Croatia with other EU member states

ABSTRACT

In 2013, the Republic of Croatia became one of the RU member states. As a result, all previous trade agreements have been replaced by agreements prescibed by the European Union.

The Republic of Croatia is a small tourist country, with limited resources, which is why trade with other EU member states is extremely important. In order for trade to be conducted in a correct and acceptable manner, it is extremely important to follow current customs regulations, laws and other business documents in international trade in goods. The Republic of Croatia ha san extremely large export potential. Some of the potentials are rich fertile soil for growing all kinds of plants and cereals, raising domestic animals, and quality fish from the Adriatic Sea.

Problems arise when determining product prices. Namely, quality domestic products have a higher price than imported products such as food coming from other countries. Despite the current economic crisis, the citizens of the Republic of Croatia decide to buy cheaper products that are noto f original Croatian origin. There is a certain imbalance where more food and basic necessities come from other countries. Prices are not the only problem of the imbalance between imports and exports. The history of the Republic of Croatia has a very large number of factories of all sectors and sizes that have been permanently closed for various reasons and privatization. Croatian producsts were extremely well-known in all parts of the world, the inhabittants originally bought their own and thus contributed to the development of the Republic of Croatia as a country.

Keywords: Exports, imports, Republic of Croatia, resources

SADRŽAJ

1.Uvod 1
2. Primijenjene metode 2
3.Razvoj gospodarstva u Republici Hrvatskoj 3
4.Razvoj i obilježja Europske unije 5
4.1. Obilježja EU 6
4.2. Države članice 7
5.Analiza i postupak trgovinske razmjene Republike Hrvatske sa državama članicama EU 9
5.1. Međunarodni monentarni fond 10
5.2. Politika robne razmjene EU 11
5.3. Izvoz Republike Hrvatske prema ostalim zemljama članicama EU 12
5.4. Uvoz Republike Hrvatske iz zemalja članica EU 15
5.5. Rizici u poslovima uvoza i izvoza robe 18
6.ZAKLJUČAK 20
7.LITERATURA 21

1.Uvod

Republika Hrvatska postaje članica Europske Unije dana 1. srpnja 2013. godine. Kao najvažniji sektor hrvatskog gospodarstva treba izdvojiti maloprodaju i veleprodaju, promet te usluge smještaja i prehrane. Hrvatska broji 12 zastupnika u Europskom parlamentu. Uz Republiku Hrvatsku u sustavu Europske unije nalazi se još 26 zemalja članica.

Trgovinska razmjena ima iznimno bitnu ulogu u razvitku neke države, pa tako i Republike Hrvatske. Carine su uz PDV jedan od najbitnijih prihoda države. Bitno je poznavanje poslovnih isprava prilikom izvoza i uvoza roba u međunarodnoj trgovini, poznavanje deviznog sustava RH, carinskog sustava te međunarodnog monentarnoga fonda.

Rad je koncipiran u sedam glavnih poglavlja. U prvom dijelu rada teorijski su pojašnjeni osnovni termini u razvoju gospodarstva Republike Hrvatske koji su od iznimne važnosti za razumijevanje ostatka rada. Uz osnovne pojmove u gospodarstvu navedena su i osnovna obilježja Europske Unije te postupak ulaska RH u Europsku Uniju.

Nakon toga slijedi empirijski dio rada gdje je prikazana analiza te postupak trgovinske razmjene Republike Hrvatske sa ostalim državama članicama EU. Navedena su osnovna obilježja međunarodnog monentarnoga fonda, politike robne razmjene, te osnovni pojmovi uvoza i izvoza roba i dobara sa zemljama članicama EU.

Na posljetku slijedi zaključak gdje je sumirano sve opisano te su donesena određena rješenja.

2. Primijenjene metode

U navedenom radu korištene su sljedeće znanstvene metode: metoda analize, metoda klasifikacije, metoda deskripcije, komparativna te induktivna metoda.

„Metoda analize je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjenja stvarnosti putem raščlanjivanja složenih misaonih tvorevina na jednostavnije dijelove i elemente i izučavanje svakog dijela za sebe i u odnosu na druge dijelove.“ (Zelenika, 2000:327). Metoda analize je primijenjena u ovom radu.

Metoda koje je korištena za teorijsko definiranje navedene teme je metoda klasifikacije. „Klasifikacija je sistematska i potpuna podjela općega pojmova na posebne, u okviru opsega pojma.“ (Zelenika, 2000:327). Uz to metoda klasifikacije ujedno je i najstarija i najjednostavnija znanstvena metoda.

Metoda deskripcije objašnjena je kao: „postupak jednostavnog opisivanja ili ocrtavanja činjenica, procesa i predmeta, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja.“ (Zelenika, 2000:338).

U petom poglavlju rada provodi se komparativna metoda koje je „postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, procesa i odnosa, odnosno utvrđivanja njihove sličnosti i razlika. To je usporedba između dvije stvari, dvije pojave, dva događaja, prvo se utvrde njihove zajedničke značajke, a zatim sve one po kojima se razlikuju. „(Zelenika, 2000:339)

Metoda koja je korištena u samom zaključku je induktivna metoda koja je „sistematska i dosljedna primjena induktivnog načina zaključivanja u kojem se na temelju pojedinih i posebnih činjenica dolazi do zaključka o općem sudu.“ (Zelenika, 2000:323)

3.Razvoj gospodarstva u Republici Hrvatskoj

„Ekonomski razvoj Hrvatske nakon drugoga svjetskog rata (1945. do 1990.godina) bio je zasnovan na zajedničkoj jugoslavenskoj ekonomskoj politici i jedinstvenom privrednom sustavu. Nakon raskida sa Staljinom i prilagođavanja novonastaloj situaciji, bitno se mijenja koncepcija (strategija) razvoja, dok je samoupravljanje proglašeno novim društvenim odnosom iz kojega je trebao proizaći odgovarajući ekonomski sustav. Takva se očekivanja, međutim, nisu ostvarila. Ipak, došlo je do ubrzanja razvoja i znatnih promjena u strukturi proizvodnje i potrošnje.

Sa prosječnom godišnjom stopom rasta društvenoga proizvoda od 1948. do 1989. godine od 5% i 4,2 % po stanovniku, Jugoslavija se ubraja u zemlje koje su ostvarile brzi ekonomski razvoj. U istom razdoblju Hrvatska je imala nešto sporiju stopu rasta ukupno, a bržu po stanovniku. Međutim, u osamdesetim godinama izostao je svaki razvoj. Godine 1981. dolazi do naglog zaokreta u stagnaciju, koja je na kraju završila padom proizvodnje, još prije oružanog napada na Hrvatsku.

Uzroke takvim lomovima treba tražiti u ranijim odnosima i u funkcioniranju sustava, koje se bitno razlikovalo od proklamacija i samoga Ustava, dakle u općoj i ekonomskoj politici. Osim toga, niti u jednoj reformi, od pedesetih do početka devedesetih godina, sustav nije bio konzekventno mijenjan, a još manje dosljedno primijenjen. Stoga su i društveni problemi ponovno reproducirali, sve više zaoštreni, demokratski procesi su ponovno sputavani, a tržišni kriteriji ograničavani moćnom centralnom državnom regulativom.

Politika ekonomskog razvoja bila je predominantno opterećena doktrinarnom, pragmatičnom koncepcijom bržeg razvoja nedovoljno razvijenih područja, što je sputavalo ukupan razvoj, pa stoga i ekonomski razvoj Hrvatske. Njezine potencijalne mogućnosti, uključujući i raspoložive proizvodne snage, mogle su u takvim uvjetima biti iskorištene u vrlo ograničenim razmjerima.“ (Sirotković, 1996:11)

U najprofitabilnije i najznačajnije grane gospodarstva Hrvatske spada prehrambena industrija, poljoprivreda, tekstilna industrija, kemijska industrija, naftna industrija, elektroindustrija, graditeljstvo, turizam itd.

U nastavku slijedi tablica br. 1 gdje je naveden BDP po županijama u RH za 2016.

Županija	Indeksi, RH=100, 2016.
RepublikaHrvatska	**100**
Kontinentalna Hrvatska	**102**
Grad Zagreb	174,8
Zagrebačka	76,9
Krapinsko-zagorska	66,6
Varaždinska	84,9
Koprivničko-križevačka	82,1
Međimurska	85,3
Bjelovarsko-bilogorska	68,9
Virovitičko-podravska	55,4
Požeško-slavonska	56,7
Brodsko-posavska	56,3
Osječko-baranjska	79
Vukovarsko-srijemska	58,7
Karlovačka	76
Sisačko-moslavačka	71,9
Jadrasnka Hrvatska	**96,1**
Primorsko-goranska	119,7
Ličko-senjska	76,3
Zadarska	81,5
Šibensko-kninska	78,4
Splitsko-dalmatinska	77,4
Istarska	126,3
Dubrovačko-neretvanska	100,8

Tablica 1. BDP po županija u RH (izvor: Obrada autora temeljem podataka služenih stranica DZZS)

U navedenoj tablici naveden je BDP po županijama u RH. BDP stavljen je u odnos sa RH kao baznom godinom i indeksom 100. Tako u podjeli na kontinentalnu Hrvatsku i na jadransku Hrvatsku prikazano je kako kontinentalna Hrvatska ima 2% povećanje u odnosu na Hrvatsku, dok jadranska ima smanjenje za 3,9% u odnosu na Hrvatsku. Najnerazvijenija županija prema podacima iz tablice je Virovitičko-podravska županije (55,4%), dok je najrazvijenija županija Grad Zagreb (174,8).

4.Razvoj i obilježja Europske unije

„Europska Unija, (engl. European Union) – EU je jedinstveno ekonomsko i političko partnerstvo između 27 europskih zemalja koje zajedno pokrivaju veći dio europskog kontinenta. Europska unija je regionalna organizacija europskih država kroz koju članice ostvaruju zajedničke ciljeve kao što su: uravnotežen gospodarski i društveni razvoj, visoka razina zaposlenosti, te zaštita prava i interesa građana.

Prvi svjetski rat, međuratno razdoblje i velika ekonomska kriza 1930tih i rezultirajući drugi svjetski rat svakako su bili katalizator stvaranja Europske Unije. Zemlje su nakon prvog svjetskog rata postale svjesne kako mogu vojno i diplomatski djelovati jedni na druge, zatim poniziti pobijeđene reparacijama toliko da žeđaju za osvetom, ekonomski djelovati jedni na druge trgovačkim ratovima i devalvacijama, da su se mnoge zemlje nakon drugo svjetskog rata osjećale neizvjesne i nesigurne same za sebe.

EU je stoga nastala odmah nakon II svjetskog rata, vođena idejom da zemlje koje međusobno trguju postanu ekonomski ovisne jer je bilo vjerojatnije da će se na taj način izbjeći svaki slijedeći sukob.

Od tada, EU se razvila u veliko jedinstveno tržište s eurom kao zajedničkom valutom. Ono što je počelo kao čisto ekonomska unija razvilo se u organizaciju koja se proteže svim područjima, od razvojne pomoći do okoliša.

To je omogućilo pola stoljeća mira, stabilnosti i prosperiteta, pomoglo podignuti životni standard, a pokrenula se i jedinstvena europska valuta. Zahvaljujući ukidanju graničnih kontrola između zemalja Europske unije, građani su u mogućnosti slobodno putovati kroz veći dio kontinenta, što je olakšalo život i rad izvan matične zemlje u Europi.

EU se temelji na vladavini prava. To znači da je sve što čini utemeljeno na sporazumima dobrovoljno i demokratski dogovorenim od strane svih zemalja članica. Ti obvezujući sporazumi postavljaju ciljeve EU u brojnim područjima djelovanja, također su promijenjeni i ažurirani kako bi išli u korak sa zbivanjima u društvu.“ (Babić, 2013:9)

4.1. Obilježja EU

Europska Unija može se prepoznati po nekolicini simbola, od kojih je najpoznatiji krug zlatnih zvijezda na plavoj pozadini. U nastavku slijedi slika br.1 na kojoj se nalazi zastava Europske Unije prethodno opisana.

Slika 1. Zastava Europske Unije

Nakon zastave, najpoznatiji simbol EU je i službena valuta euro.

„ Euro je zajednička valuta velikog dijela država članica Europske unije i jedan od glavnih simbola europske integracije. Danas se euro koristi u 19 država članica. Kao obračunska jedinica euro je uveden 1. siječnja 1999., inicijalno u 11 država. Tri godine kasnije, 1. siječnja 2002., novčanice i kovanice eura ušle su u optjecaj u 12 država članica EU-a. Bila je to najveća zamjena gotovine u povijesti.“ (https://euro.hnb.hr/-/povijest-eura)

Europska unija broji 27 država članica, te se prostire na 4 233 255.3 km2, a broji otprilike 447 milijuna stanovnika.

4.2. Države članice

Danas Europska unija ima 27 država članica: Belgija, Francuska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Njemačka, Danska, Irska, Grčka, Portugal, Španjolska, Austrija, Finska, Švedska, Cipar, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovačka, Slovenija, Bugarska, Rumunjska i Hrvatska.

Status država kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji imaju Albanija, Crna Gora, Makedonija, Turska i Srbija, dok status potencijalnih država kandidatkinja imaju: Bosna i Hercegovina i Kosovo.

„ Neke države nisu članice Europske unije no sudjeluju u tzv. Europskom ekonomskom prostoru: Norveška, Island i Lihtenštajn (Članice EFTA-e). Europski ekonomski prostor stvoren je 1994. radi stvaranja jedinstvenog tržišta na kojemu bi se poštovala sloboda kretanja ljudi roba, usluga i kapitala, a državama EFTA-e je omogućeno sudjelovanje na jedinstvenom tržištu bez punopravnog članstva u Europskoj uniji.“ (https://uprava.gov.hr/koje-su-drzave-clanice-europske-unije-a-koje-su-drzave-kandidatkinje-i-potencijalne-kandidatkinje-za-clanstvo-u-europskoj-uniji/13968)

U nastavku slijedi tablica br. 2 sa datumima pristupanja država u EU

Godina pristupanja	Zemlje
1.1.1958.	**Belgija**
	Francuska
	Italija
	Luksembugr
	Nizozemska
	Njemačka
1.1.1973.	**Danska**
	Irska
1.1.1981.	**Grčka**
1.1.1986	**Portugal**
	Španjolska
1.1.1995.	**Austrija**
	Finska
	Švedska
1.5.2004.	**Cipar**
	Češka
	Estonija
	Latvija
	Litva
	Mađarska
	Malta
	Poljska
	Slovačka
	Slovenija
1.1.2007.	**Bugarska**
	Rumunjska
1.7.2013.	**Hrvatska**

Tablica 2. Datumi ulaska država u sastav EU (Izvor: Obrada autora temeljem podataka službenih stranica EU)

U navedenoj tablici prikazano je kako su najstarije članice Europske unije: Belgija, Francuska, Italija, Luksemburg, Nizozemska, Njemačka, dok je Hrvatska najmlađa članica EU s datumom pristupanja 1. srpnja 2013. godine.

5.Analiza i postupak trgovinske razmjene Republike Hrvatske sa državama članicama EU

Trgovinska razmjena Republike Hrvatske sa zemljama članicama EU izuzetno je bitna za gospodarstvo RH. Prije samog procesa trgovanja dobrima i uslugama moraju se ispuniti mnogi zahtjevi prema odredbama Europske unije. Potrebno je iznimno dobro poznavanje robnih isprava, prijevoznih isprava u međunarodnoj robnoj razmjeni, hrvatskog deviznog sustava, hrvatski carinski sustav…

Prema službenim stranicama DZZS vrijednost izvoza RH u 2019. godini iznosila je 112,9 milijardi kuna, što je ujedno i 5% više nego u istom razdoblju 2018. godine. S druge strane uvoz je dosegnuo 185,2 milijardi kuna što je 5% više nego prethodne godine. Vanjskotrgovinski deficit u 2019. godini iznosio je 72 milijarde kuna.

„ S udjelom u ukupnom izvozu od oko 90 posto u 2019., prerađivačka industrija ostvarila je porast izvoza od 5 posto na 101,8 milijardi kuna i time najviše utjecala na porast ukupnog izvoza Hrvatske. Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (izvoz 6,2 milijarde kuna), kao dio prerađivačke industrije, sudjelovala je u ukupnom izvozu s oko 6 posto i ostvarila je najveći doprinos porastu izvoza od 34,5 posto.

Porastu uvoza u 2019. isto tako najviše je pridonijela prerađivačka industrija (uvoz lani 165,1 milijardu kuna), s udjelom u ukupnom uvozu oko 89 posto i povećanjem uvoza od 7,8 posto u odnosu na 2018. Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, kao dio prerađivačke industrije (uvoz lani 8,9 milijardi kuna), s udjelom od oko 5 posto u ukupnom uvozu, najviše je pridonijela povećanju uvoza, i to za 25,6 posto u odnosu na 2018. Povećanju uvoza pridonijela je i proizvodnja prehrambenih proizvoda (uvoz 17,3 milijarde eura), s udjelom od oko 9 posto u ukupnom uvozu i porastom od 11,9 posto.“

„ Najveći su vanjskotrgovinski partneri iz EU-a su u 2019. bili Njemačka, Italija i Slovenija. Italija, s udjelom od 14 posto ukupnog izvoza, jest zemlja partner u koju je izvezeno najviše robe u 2019., u vrijednosti oko 16 milijardi kuna, što je ostalo na istoj razini kao i u 2018.

U ukupnome hrvatskom uvozu u 2019. udio uvoza robe iz Njemačke iznosio je oko 16 posto (28,6 milijardi kuna), što je porast od oko 7 posto u odnosu na 2018. Njemačka je za većinu država članica EU-a prema privremenim podacima Eurostata, i dalje država u koju se u 2019. najviše izvozi, ali i iz koje se najviše robe uvozi. Slovenija je uobičajeno jedna od najvažnijih zemalja partnera u ukupnoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske, pa su tako u 2019. izvoz i uvoz

činili oko 11 posto ukupnog izvoza i uvoza. U 2019. izvoz u Sloveniju porastao je oko 2 posto, a uvoz oko 9 posto u odnosu na godinu prije. Robna razmjena s trećim zemljama u 2019. čini oko 32 posto ukupnog izvoza, koji je porastao za oko 6 posto, i oko 20 posto ukupnog uvoza, koj se smanjio za oko 6 posto u usporedbi sa 2018.

Najveći vanjskotrgovinski partneri izvan EU-a kojima je Hrvatska ostvarila robnu razmjenu u 2019. i nadalje su susjedne države BiH te Srbija. U 2019. godini 10 posto ukupnoga hrvatskog izvoza, koji je porastao u odnosu na 2018. za 11,6 (ukupan izvoz u tu zemlju bio je 11,2 milijarde eura) ostvareno je u BiH, dok je uvoz pao za 4,9 posto, na 5,1 milijardu eura.“ (https://izvoz.gov.hr/o-hrvatskom-izvozu/9)

5.1. Međunarodni monentarni fond

„ Međunarodni monentarni fond (Iinternational Monetary Found, IMF) osnovan je u prosincu 1945. godine. Bila je to nova globalna organizacija čije su osnovne zadaće bile:

- obnoviti sustav stabilnih tečajeva i brinuti se za njegovo očuvanje
- postupno ukidati ograničenja na tekuća plaćanja te obnoviti konvertibilnost valuta zemalja članica u tekućim transakcijama
- davati zajmove članicama u privremenim teškoćama s bilancama plaćanja te tako sprječavati uvođenje ograničenja u plaćanjima i trgovini s inozemstvom
- usuglasiti obvezujuća pravila za devalvacije i revalvacije tečajeva valuta onih zemalja koje su u trajnijim neravnotežama u razmjeni s inozemstvom.

Sredstva potrebna za rad Fonda formirana su uplatom članarina koje su nazvane kvotama. Kvota se određivala za svaku zemlju pojedinačno, ovisno od njezinoga udjela u svjetskoj trgovini, veličini gospodarstva, nacionalnoga dohotka i drugih raspoloživih resursa. Pritom je 25% kvote uplaćivano u zlatu, a ostatak u nacionalnoj valuti. Od visine kvote ovisio je i broj glasova pri upravljanju i odlučivanju kao i visina mogućih zajmova. Tako su razvijene zemlje i stekle odlučujuću ulogu u upravljanju i u politici Fonda“

„ U skladu s novonastalim prilikama, 1976. godine usvaja se novi statut Fonda u kojemu se i službeno ukida funkcija zlata kao monentarnoga medija (zlato se demonetizira), fiksna cijena zlata, konvertibilnost dolara za zlato u službenim transakcijama i fiksni tečajevi i zlatni paritete valuta. Umjesto toga prelazi se na sustav fluktuirajućih (plivajućih) tečajeva valuta.

Dakle, od ove godine niti jedna valuta u svijetu nije više vezana uz zlato, fiksni tečajevi su zamijenjeni plivajućim, a zlato je postalo „samo“ skupi obojeni metal čiju cijenu određuje tržište“ (Matić, 2016:4)

„ Republika Hrvatska postala je članicom MMF-a 14. prosinca 1992 na temelju sukcesije članstva bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ), kojom je prilikom stekla pravo na člansku kvotu u visini od 28,49% nekadašnje kvote SFRJ. Kvota RH danas iznosi 717,4 milijuna posebnih prava vučenja (SDR), što čini 0,15% ukupne kvote MMF-a, odnosno 0,17% glasačke snage u MMF-u.

Hrvatska narodna banka definirana je Zakonom o prihvaćanju članstva Republike Hrvatske u Međunarodnom monentarnom fondu i drugim međunarodnim financijskim organizacijama na temelju sukcesije kao financijska institucija koja uime RH obavlja sve poslovne i transakcije prema članku V. odjeljku 1. Statuta MMF-a. Guverner za RH u MMF-u je guverner HNB-a, a zamjenik guvernera za RH u MMF-u je zamjenik guvernera HNB-a.“ (https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/medunarodni-odnosi/medunarodni-monetarni-fond)

5.2. Politika robne razmjene EU

Na dan ulaska u EU, 1.srpnja 2013. godine, prestali su vrijediti dotadašnji zakoni i propisi iz područja međunarodne trgovinske razmjene, kao i svi bilateralni i multilateralni ugovori o slobodnoj trgovini koje je Hrvatska. Umjesto njih, na snagu su stupili odgovarajući propisi EU te je započela primjena bilateralnih i multilateralnih međunarodnih sporazuma koje je ona sklopila. S navedenim datumom Republika Hrvatska prihvatila je i Zajedničku trgovinsku politiku EU (Common Commercial Policy), koja definira trgovinski sustav i pravila međusobne trgovinske razmjene članica EU, a čija se osnovna pravila nastoje primjenjivati i u trgovinskim odnosima sa zemljama koje nisu članice EU. Treba odmah reći i to, kako se ovaj pojam ne odnosi isključivo na trgovinu niti isključivo na trgovinu robom, nego se njime obuhvaća cjelokupna međunarodna razmjena koju uređuju GATT 1994, GATS, TRIPS te multilateralni sporazumi o izravnim inozemnim investicijama, međunarodnome transportu i međunarodnome kretanju kapitala koji je vezan uz trgovinu.

5.3. Izvoz Republike Hrvatske prema ostalim zemljama članicama EU

„Izvoz ili eksport, prodaja i isporuka robe u inozemstvo ili obavljanje različitih usluga u korist drugih zemalja i njihovih rezidenata uz naplatu. Razlikuju se izvoz roba i izvoz usluga ili tzv. vidljivi i nevidljivi izvozi. Oba su posljedica međunarodne podjele rada, odnosno specijalizacije pojedinih zemalja u proizvodnji odrađenih dobara i usluga. Specijalizacija za određenu vrstu proizvoda i usluga temelji se na prirodnim ili stečenim relativnim prednostima pojedinih zemalja za proizvodnju određene vrste dobara, čime se povećava proizvodnost rada i smanjuju troškovi proizvodnje dobara i usluga koje se razmjenjuju među zemljama sudionicama u razmjeni. Izvoz određuje mjesto i obujam participacije u međunarodnoj podjeli rada, jer se prihodima od izvoza kupuju strana dobra i usluge. Povećanjem izvoza, zemlja povećava tržište za svoje proizvode i usluge te svoj proizvodni kapacitet i zaposlenost, a uvozom povećava obujam opskrbe domaćega tržišta po nižim cijenama i u širem asortimanu neko što bi to mogla iz vlastite proizvodnje, čime se ubrzava ekonomski rast i rast blagostanja u zemlji. Zato zemlje različitim mjerama potiču izvoz i proizvodnju za izvoz, posebice one vrste proizvodnje u kojima imaju izglede da proizvode uz relativno niže troškove nego u drugim vrstama proizvodnje. Opseg i struktura izvoza iz neke države ovise o mnogobrojnim čimbenicima, kao što su razlike u prirodnim uvjetima, u razvoju tehnologije i relativnoj proizvodnosti, u relativnim cijenama proizvoda, potražnji na različitim tržištima, tečajevima nacionalnih valuta, izvoznim i uvoznim organizacijama, organizaciji izvozne djelatnosti i u metodama prodora na strana tržišta itd. Uz određene pretpostavke u pogledu slobode i mogućnosti međunarodnog kretanja proizvodnih čimbenika, temeljni tokovi izvoza i uvoza mogu se objasniti načelom komparativnih prednosti, prema kojemu će jedna zemlja težiti izvozu onih proizvoda u proizvodnji kojih je učinkovitija od svojega vanjskotrgovinskoga partnera, a uvoziti one proizvode u proizvodnji kojih je manje učinkovito.

Izvoz robe, kao i uvoz, evidentira se u vanjskotrgovinskoj bilanci preko naplate izvoza i plaćanja uvoza. Obično se nastoji da bilanca izvoza i uvoza bude što uravnoteženija, tj. da uvećani prihodi od izvoza budu približno jednaki uvećanim izdatcima za uvoz. Ako je, međutim, izvoz veći od uvoza, kaže se da zemlja ima izvozni višak (suficit) ili da joj je vanjskotrgovinska bilanca pozitivna, a ako je uvoz veći od izvoza, zemlja ima izvozni manjak (deficit) ili joj je vanjskotrgovinska bilanca negativna. Višak izvoza može se namiriti novčanim plaćanjem ili pretvoriti u kredit, jednako onako kao što se manjak može platiti

novcem ili pretvoriti u dug. Trajnija neusklađenost izvoza i uvoza dovodi do neravnoteže u bilanci plaćanja, stvaranja dugova, poremećaja trgovinskih tokova i njihova smanjivanja.

Osim izvoza roba i usluga izvoziti se može i kapital. Izvoz kapitala uvijek je izravno ili neizravno ulaganje kapitala u inozemstvu. Izravno je ono ulaganje kojim investitor ulaže svoja sredstva u proizvodnju dobara i usluga u inozemstvu, bez obzira na to gdje će ih poslije prodavati. Izravno je ulaganje i kupnja dionica poduzeća u inozemstvu, čime se stječe udio u njihovu kapitalu. Neizravno je ono ulaganje kojim se gospodarstvo stanje zemlje ili sama strana država kreditira robnim kreditima, novčanim zajmovima i sl., s time da je dužnik dužan vratiti sav iznos duga i platiti ugovorenu kamatu. Izvoz kapitala u suvremenom je svijetu poprimio goleme razmjere i raznovrsne oblike i namjene, pa se odvija u svim smjerovima, kako među razvijenim zemljama, tako i između razvijenih i nerazvijenih zemalja. Smisao je izvoza kapitala ostvarivanje profita ili naplata kamata na kapital, koje su obično više u inozemstvu nego u vlastitoj zemlji.“ (https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=28396)

U nastavku slijedu tablica br. 3 u kojoj su navedeni iznosi prema sektorima izvoza u RH u 2019. godinu u odnosu na prethodnu 2018.

	IZVOZ		
	I. - IV. 2018.	**I. - IV. 2019**	**INDEKSI**
UKUPNO	33.310.796,00	36.026.466,00	108,20
Hrana i žive životinje	3.276.345,00	3.811.593,00	116,30
Pića i duhan	586.442,00	714.057,00	121,80
Sirove materije, osim goriva	2.493.175,00	2.715.109,00	108,90
Mineralna goriva i maziva	3.115.104,00	2.956.325,00	94,90
Životinjska i biljna ulja i masti	127.109,00	144.139,00	113,40
Kemijski proizvodi	4.482.743,00	5.040.031,00	112,40
Proizvodi svrstani prema materijalu	5.849.350,00	6.421.799,00	109,80
Strojevi i prijevozna sredstva	7.889.469,00	8.918.178,00	113,00
Razni gotovi proizvodi	5.378.506,00	5.141.905,00	95,60
Proizvodi i transakcije d.n.	86.701,00	108.737,00	125,40
Neraspoređeno	25.852,00	54.593,00	211,20

Tablica br. 3 Izvoz prema sektorima u 2019. godinu u odnosu na 2018. godinu. (Izvor: Obrada autora temeljem podataka službenih stranica HGK)

U navedenoj tablici prikazani su sektori u RH te iznosi izvoza u određenim sektorima. Ukupan iznos izvoza u 2018. godini iznosi 33.310.796,00 kn, dok 2019. godine iznosi 36.026.466,00 kn što je povećanje za 8,20 % u odnosu na 2018. godinu. U RH u obje promatrane godine najveći izvoz zabilježen je u sektoru Strojevi i prijevozna sredstva. Najmanji izvoz zabilježen je u neraspoređenom sektoru.

U nastavku slijedi tablica br 4 izvoza prema državama EU u 2018. i 2019. godini.

	IZVOZ		
	I. - IV. 2018.	**I. - IV. 2019.**	**INDEKSI**
Države članice EU-a	23.134.944,00	24.616.469,00	106,40
Austrija	2.389.183,00	2.191.970,00	91,70
Belgija	647.462,00	643.664,00	99,40
Bugarska	249.734,00	205.963,00	82,50
Cipar	14.390,00	24.191,00	168,10
Češka	573.275,00	550.196,00	96,00
Danska	126.629,00	140.006,00	110,60
Estonija	24.635,00	18.357,00	74,50
Finska	51.967,00	52.561,00	101,10
Francuska	971.356,00	1.063.754,00	109,50
Grčka	165.369,00	172.071,00	104,10
Irska	39.180,00	122.302,00	312,20
Italija	4.748.453,00	5.220.918,00	109,90
Letonija	25.929,00	20.626,00	79,50
Litva	99.628,00	104.991,00	105,40
Luksemburg	78.743,00	41.618,00	52,90
Mađarska	1.158.141,00	1.189.860,00	102,70
Malta	129.134,00	14.842,00	11,50
Nizozemska	420.058,00	453.552,00	108,00
Njemačka	4.632.656,00	5.171.619,00	111,60
Poljska	559.500,00	542.106,00	69,60
Portugal	131.409,00	176.401,00	134,20
Rumunjska	465.194,00	633.202,00	136,10
Slovačka	377.366,00	377.237,00	100,00
Slovenija	3.764.499,00	4.037.771,00	107,30
Španjolska	550.781,00	607.894,00	110,40
Švedska	231.542,00	298.842,00	129,10
Ujedinjena	500.593,00	531.865,00	106,20

Kraljevina			
Neraspoređeno	8.208,00	8.091,00	98,60

Tablica 4. Izvoz prema članicama državama EU u 2018. i 2019. godini (Izvor: Obrada autora temeljem podataka službenih stranica HGK)

U navedenoj tablici prikazan je ukupan izvoz prema članicama EU U 2018. godini od 23.134.944,00kn, dok je 2019. godine ukupan iznos izvoza 24.616.469,00 kn. Država prema kojoj RH ima najveći izvoz u 2018. godini je Italija (4.748.453,00kn), a u 2019. također Italija sa 5.220.918,00 kn. Država prema kojoj Hrvatska 2018. ima najmanji izvoj je Cipar (14.390,00kn), a 2019. Malta sa 14.842,00kn

5.4. Uvoz Republike Hrvatske iz zemalja članica EU

„ Uvoz, kupovina dobara i usluga legalno proizvedenih u inozemstvu. Uvoz je i svaki ulaz robe preko carinske granice, koja podliježe carinskomu postupku. Općenito se dijeli na uvoz gotovih industrijskim proizvoda ili proizvoda za široku potrošnju, koji se prodaju krajnjemu potrošaču, te na uvoz usluga i poluproizvoda, koji se koriste u proizvodnji finalnih proizvoda, namijenjenih domaćoj potrošnji ili izvozu. Uvoz se najčešće javlja kada potražnja za određenom robom ili uslugom u jednoj državi nije pokrivena ponudom roba ili usluga stvorenih u toj državi, ili kada ne postoji ponuda određenoga dobra na domaćem tržištu, te se potražnja mora zadovoljiti kupovinom u inozemstvu. Uvoz se također javlja i kada je cijena određene robe ili usluge manja na svjetskom tržištu nego što je cijena koja se za identičnu robu ili uslugu traži na domaćem tržištu. U tom slučaju može doći do uvoza, iako domaća ponuda zadovoljava domaću potražnju. Uvoz robe ili usluga u jednu državu istodobno označava izvoz te iste robe ili usluga iz druge države. Odnos uvoza i izvoza značajan je za uravnoteženost vanjskotrgovinske bilance pojedine države. Kada je uvoz veći od izvoza, pojavljuje se trgovinski deficit. Uvoz i izvoz čine temelj međunarodne trgovinske razmjene i omogućuju konkurentniju i povoljniju nabavu potrebnih dobara. Država može poticati uvoz određenoga, najčešće nedostupnoga proizvoda, propisivanjem uvoznih premija, odn. novčanih potpora koje se isplaćuju uvoznicima kako bi se nužna dobra na domaćem tržištu prodavala po prihvatljivoj cijeni. No s obzirom na potencijalne negativne utjecaje koje uvoz može imati za nacionalnu ekonomiju države uvoznice, on je često ograničen postavljanjem kvota, naplatom tarifa ili propisivanjem visokih carinskih davanja, koji zajednički čine trgovinske zaprjeke. Jačanjem globalizacije i snažnijom međunarodnom povezanošću takva

se djelovanja nastoje ukloniti dogovorima i sporazumima o liberalizaciji trgovine, kojima bi se smanjile i ograničile zaprjeke trgovanju. Pridržavanje tih sporazuma nadziru regionalne, kontinentalne i globalne institucije, kao što su Europska unija, Europska organizacija za slobodnu trgovinu ili Svjetska trgovinska organizacija.“ (https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=63545)

U nastavku slijedi tablica br. 5 uvoz prema sektorima RH u 2019. godini u odnosu na 2018.godinu.

	UVOZ		
	I. - IV. 2018	**I. -IV. 2019.**	**INDEKSI**
UKUPNO	56.422.364,00	61.800.548,00	109,50
Hrana i žive životinje	5.499.464,00	6.387.856,00	116,20
Pića i duhan	654.124,00	879.114,00	134,40
Sirove materije osim goriva	1.163.251,00	1.218.787,00	104,80
Mineralna goriva i maziva	6.572.915,00	6.882.888,00	104,70
Životinjska i biljna ulja i masti	231.870,00	238.168,00	102,70
Kemijski proizvodi	8.040.443,00	9.268.570,00	115,30
Proizvodi svrstani prema materijalu	10.349.031,00	11.323.614,00	109,40
Strojevi i prijevozna sredstva	15.319.874,00	17.069.943,00	111,40
Razni gotovi proizvodi	8.553.279,00	8.484.147,00	99,20
Proizvodi i transakcije, d.n.	33.989,00	43.422,00	127,80
Neraspoređeno	4.123,00	4.040,00	98,00

Tablica br. 5 Uvoz prema sektorima RH (Izvor: Obrada autora temeljem podataka službenih stranica HGK)

U navedenoj tablici prikazan je uvoz u određenim sektorima za 2018. i 2019. godinu. Prikazano je kako ukupan uvoz za 2018. godinu prema sektorima iznosi 56.422.364,00 kn, dok za 2019. godinu iznosi 61.800.548,00 kn. Najmanje se uvozi u sektor proizvoda i transakcija, dok se najviše unosi u sektor strojeva i prijevoznih sredstava

U nastavku slijedi tablica br. 6 gdje je naveden uvoz iz zemalja članica EU u RH za 2018. i 2019. godinu.

	UVOZ		
	I. - IV. 2018.	**I. - IV. 2019.**	**INDEKSI**
Države članice EU-a	44.876.390,00	50.468.103,00	112,50
Austrija	4.112.481,00	3.993.659,00	97,10
Belgija	945.330,00	987.749,00	104,50
Bugarska	370.038,00	372.470,00	100,70
Cipar	16.616,00	34.828,00	209,60
Češka	1.526.569,00	1.581.666,00	103,60
Danska	313.070,00	369.972,00	118,20
Estonija	8.637,00	12.929,00	149,70
Finska	72.665,00	81.957,00	112,80
Francuska	1.736.405,00	1.807.744,00	104,10
Grčka	237.498,00	289.416,00	121,90
Irska	156.722,00	303.577,00	193,70
Italija	8.073.778,00	9.180.723,00	113,70
Letonija	17.811,00	27.908,00	156,70
Litva	69.652,00	76.067,00	109,20
Luksemburg	23.683,00	43.348,00	183,00
Mađarska	4.195.498,00	5.767.436,00	137,50
Malta	17.182,00	12.050,00	70,10
Nizozemska	2.078.875,00	2.314.298,00	111,30
Njemačka	8.790.540,00	9.569.362,00	108,90
Poljska	2.100.129,00	2.210.724,00	105,30
Portugal	90.285,00	91.152,00	101,00
Rumunjska	534.272,00	662.096,00	123,90
Slovačka	1.003.407,00	1.228.225,00	122,40
Slovenija	6.186.856,00	7.093.704,00	114,70
Španjolska	1.225.212,00	1.321.840,00	107,90
Švedska	346.688,00	344.592,00	99,40
Ujedinjena Kraljevina	626.489,00	688.609,00	109,90
Neraspoređeno	0,00	-	-

Tablica br. 6 Uvoz iz zemalja članica EU za 2018. i 2019. godinu (Izvor: Obrada autora temeljem podataka službenih stranica HGK)

U navedenoj tablici prikazan je ukupan uvoz za 2018. godinu od 44.876.390,00 kn, te za 2019. godinu od 50.468.103,00 kn, što je povećanje za 2019. godinu od 12,5% u odnosu na prethodnu godinu. U 2018. godini RH bilježi najveći uvoz iz Njemačke (8.790.540,00 kn), dok je 2019. država Njemačka također najveći uvoznik (9.569,362,00)

5.5. Rizici u poslovima uvoza i izvoza robe

„ **Rizik isporuke i primitaka isporuke** pojavljuje se kao opasnost da jedna ugovorna strana uopće ne ispuni preuzetu ugovornu obvezu uslijed čega će drugoj strani biti nanesena znatna šteta. U robnome dijelu posla, ovaj se rizik na strani prodavatelja pojavljuje kao rizik isporuke robe dok se na strani kupca pojavljuje kao rizik odbijanja primitka robe.

Rizik isporuke robe, općenito govoreći, određen je subjektivnim i objektivnim okolnostima. Subjektivni su uzroci ovoga rizika, u najvećoj mjeri, određeni poslovnom (ne)solidnošću partnera te njegovom željom i (ne)motiviranošću za ispunjenjem preuzetih ugovornih obveza. Objektivni čimbenici nastupa ovoga rizika mogu se naći u osobi poslovnoga partnera, ali i u događanjima u njegovoj užoj i široj okolini. Tako npr., poslovni partner neće moći isporučiti robu uslijed uništenja tvornice u požaru, ali ni u slučaju kada njegova zemlja uvede zabranu izvoza odnosno uvoza konkretne robe. Štete do kojih dolazi nastupom ovoga rizika mogu biti vrlo velike, posebno u onim primjerima kada je pronalaženje novoga partnera i ugovaranje nove isporuke vezano uz velike financijske izdatke. Najteži su slučajevi kada prodavatelj ne isporuči robu koja mu je plaćena unaprijed. Velike štete nastaju i u slučajevima kada prodavatelji ne izvrše dogovorenu isporuku robe koja ima sezonsko obilježje jednostavno zato što ugovaranje i izvršenje nove isporuke često uopće nema vremena…

Rizik primitka isporuke predstavlja rizik da kupac, iz subjektivnih i/ili objektivnih razloga, ne izvrši svoje osnovne ugovorne obveze, a to su obveza primitka isporuke, preuzimanja robe te obveza plaćanja isporučene robe. U praksi se rizik primitka isporuke i rizik neplaćanja često poistovjećuju, iako rizici neplaćanja spadaju u financijske i kreditne rizike.

Rizik vrste, kvalitete i količine robe je opasnost da prodavatelj ne pribavi robu u kvaliteti i količini kako je to ugovoreno niti osigura sve uvjete potrebne za isporuku odnosno ne osigura da ona na vrijeme prispije u odredište u količini i sa svim svojstvima koja su utvrđena u kupoprodajnome ugovoru. Pri tome je svejedno je li roba bila neodgovarajuće kvalitete već kod

predaje prijevozniku ili je do pogoršanja njezine kvalitete došlo tijekom prijevoza, za vrijeme uskladištenja ili prigodom drugih manipulacija robom na relaciji od mjesta otpreme do mjesta isporuke odnosno do mjesta preuzimanja od strane kupca.

Transportni odnosno prijevozni rizici jesu rizici vezani uz opasnosti kojima su tijekom prijevoza izloženi roba i prijevozna sredstva kojima se ona prevozi. Drugim riječima, oni predstavljaju mogućnost nastanka djelomične ili potpune štete na robi tijekom njezinoga prijevoza od mjesta polazišta do mjesta odredišta. Razlikujemo osnovne, dopunske te ratne i političke rizike.“ (Matić, 2016: 208)

6.ZAKLJUČAK

Za Republiku Hrvatsku ulazak u Europsku uniju veliki je događaj i napredak. EU je otvorila mnoga vrata kako za trgovinsku razmjenu pa tako i za usavršavnje mladih u obrazovanju u zemljama članicama EU. Ulaskom Republike Hrvatkse u Europsku uniju dosadašnji sporazumi i pravilnici zamijenji su novima koji su uistinu olakšali transport između država članica EU. Iako mala turistička zemlja, Republika Hrvatksa ima iznimno bitan izvozni potencijal. Naime, Republika Hrvatska ima vrlo razvijenu industriju u proizvodnji strojeva i prijevoznih sredstava, hrane te mineralnih goriva i maziva. Najviše uvozi također iz grane strojeva i prijevnoznih sredstava, gotove proizvode i mineralna goriva i maziva. Italija je država prema kojoj RH ima najveći izvoni potencijal, dok je najveća uvozna sila Njemačka. Pristupanjem u EU, RH je kao i ostalne nove članice doživjela veliki porast robne razmjene sa državama članicama. Kako je izvoz rastao po većoj stopi od uvoza porasla je i pokrivenost uvoza izvozom.

Usporedivši RH sa ostalim zemljama članicama EU, situacija nije najpovoljnija. Naime, RH je ostvarila manje stope rasta izvoza nego druge zemlje članice EU. Možda je razlog tome nedovoljna konkurentsnost te loša ulaganja i investicije RH.

Sa druge strane, Republika Hrvatska kako bih bila privlačnija članica EU trebala bi omogućiti puno više nego sada. Veliki broj nezaposlenih ima veliki utjecaj na ugled države kao članice. Mladi kvalificirani, akademski obrazovani ljudi nemaju prilike napredovati, te im nisu omogučena adekvatna radna mjesta za stečeno zvanje. Država ubire iznimno velike poreze, zbog kojih su privatni proizvođači u velikim dilemama ima li uopće smisla proizvoditi nešto zbog velikih izadataka, te male dobiti na samom poslijetku. Država bi trebala urediti te poticati mlade na pokretanje vlastitoga posla, što bi ujedno bio i dobar izvozni potencijal.

Republika Hrvatska, treba uzeti u obzir, ipak je najmlađa država članica EU te po uzoru na dobrostojeće članice može popraviti trenutačno stanje na ljestvici razvijenosti zemalja članica. Treba postati konkurenta na tržištu, uz pomoć mladih osmisliti nove ideje kako bih zainteresirala ostale zemlje članice.

7.LITERATURA

Knjige:

1. Matić, B. (2016). *Poslovanje u vanjskoj trgovini*, Zagreb: Ekonomski fakultet u Zagrebu.

2. Babić, A. (2013). *Euforija: Kako uspješno poslovati u EU?*, Zagreb

3. Sirotković, J. (1996). *Hrvatsko gospodarstvo*, Zagreb

4. Zelenika, R. (2000). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*, Rijeka: Ekonomski fakultet u Rijeci

Internet:

1.Službenica stranica EU (2020). *Države članice*. Dostupno: https://europa.eu/ (pristupljeno 23. srpnja 2020)

2. Hrvatska gospodarska komora (2020). *Izvoz i uvoz RH*. Dostupno: https://www.hgk.hr/robna-razmjena-rh-u-2018-s-naglaskom-na-izvoz (pristupljeno 23. srpnja 2020)

3. Hrvatska narodna banka (2020). *Međunarodni monentarni fond*. Dostupno: https://www.hnb.hr/temeljne-funkcije/medunarodni-odnosi/medunarodni-monetarni-fond (pristupljeno 27. srpnja 2020)

4. GOV, izvozni portal (2020). *Izvoz RH*. Dostupno : https://izvoz.gov.hr/o-hrvatskom-izvozu/9 (pritupljeno 27. srpnja 2020)

5. Državni zavod za statistiku (2020). *BDP po županijama RH*. Dostupno: https://www.dzs.hr/ (pristupljno 2. kolovoza 2020)